

Рейтинговий звіт VNSA 007-018 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Вінниця
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	26.07.2016 р.
Дата оновлення:	04.06.2019 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA+
Прогноз:	стабільний
Рівень інвестиційної привабливості	uaINV4+
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	26.07.2016 р.
Дата оновлення:	04.06.2019 р.

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2018 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана Вінницькою міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	26.07.2016	01.12.2016	13.06.2017	28.11.2017	08.06.2018	07.12.2018	04.06.2019
Рівень рейтингу	uaA-	uaA-	uaA	uaA	uaA+	uaA+	uaA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення	підтвердження	підвищення	підвищення	підвищення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня інвестиційної привабливості

Рейтинг інвестиційної привабливості м. Вінниці ґрунтується на результатах аналізу інвестиційного потенціалу міста та інвестиційного ризику, який пов'язаний з інвестиційною діяльністю на території міста без урахування внутрішніх ризиків, спільних для усіх об'єктів рейтингування на території України.

Рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія рейтингу

Дата	26.07.2016 р.	01.12.2016 р.	13.06.2017	08.06.2018	04.06.2019
Рівень рейтингу	uaINV4+	uaINV4+	uaINV4+	uaINV4+	uaINV4+
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Об'єкт рейтингування з рівнем рейтингу uaINV4 характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування. Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) інвестиційної привабливості відносно основних категорій (рівнів).

Довідково: За національною шкалою рівнів інвестиційної привабливості

uaINV5	Об'єкт рейтингування характеризується найвищим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV4	Об'єкт рейтингування характеризується високим рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV3	Об'єкт рейтингування характеризується привабливістю для здійснення інвестицій на рівні вище середнього порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV2	Об'єкт рейтингування характеризується середнім рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.
uaINV1	Об'єкт рейтингування характеризується низьким рівнем привабливості для здійснення інвестицій порівняно з іншими об'єктами рейтингування.

Рівень кредитного рейтингу м. Вінниці підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: обсяг доходів бюджету м. Вінниці без урахування трансфертів у розрахунку на одного мешканця в 2018 році перевищував (на 17,4%) середній показник по місцевих бюджетах у цілому та показники більшості міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки;
- збереженням високих темпів зростання доходної частини бюджету (без урахування трансфертів) протягом 2015-2018 рр.;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності та низьким рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- високим рівнем прозорості діяльності міської влади та здійсненням заходів щодо покращення надання послуг суб'єктам підприємництва та мешканцям міста;
- ефективною політикою міської влади стосовно управління місцевим боргом з метою оптимізації його обсягу й структури та зменшення боргового навантаження бюджету міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Вінниці обмежується:

- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- складною політичною ситуацією та впливом негативних чинників на фінансовий ринок і нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки країни, що негативно впливає на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів.

Резюме

Загальна інформація про місто

Вінниця – місто обласного значення, адміністративний центр Вінницької області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр на території Центральної України. За рішенням Вінницької міської ради, починаючи з 2012 року місто не має районного поділу. В 2015 р. відповідно до Постанови Верховної Ради України від 13.05.2015 р. №401-VIII межі міста було переглянуто та збільшено загальну площу земель Вінниці на 44,49 кв. км до 113,17 кв. км.

У 2018 році було створено Вінницьку міську об'єднану територіальну громаду, до складу якої, крім міста Вінниця, увійшло селище міського типу Десна Вінницького району. 26.11.2017 р. Вінницькою міською радою було ухвалено рішення «Про добровільне приєднання територіальної громади селища Десна Вінницького району Вінницької області до територіальної громади міста Вінниці», яке набуло чинності 29.11.2018 р. Вінницькою міською радою 30.11.2018 року були також прийняті рішення про створення Деснянського старостинського округу з центром в селищі міського типу Десна, а також про початок реорганізації Деснянської селищної ради шляхом приєднання до Вінницької міської ради. Площа об'єднаної територіальної громади становить 113,8 кв. км¹.

Основні показники

Назва показника	2015	2016	2017	2018	%
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	373,3	372,7	371,9	369,8	99,4
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	95,2	96,1	94,8	100,3	105,8
Середньомісячна заробітна плата, грн.	3 723,0	4 657,0	6 633,3	8 269,3	124,7
Заборгованість з виплати заробітної плати (станом на кінець звітного періоду), млн. грн.	1,0	0,9	0,6	0,0	0,0
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	14 243,3	20 066,4	26 975,5	31 459,7	116,6
Прямі іноземні інвестиції (станом на кінець звітного періоду), млн. доларів США	83,6	95,1	115,9	135,9	117,3
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	733,3	823,0	1 085,0	1 434,2	132,2
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	152,2	218,2	195,6	113,5	58,0
Доходи бюджету, млн. грн.	2 249,1	2 993,4	2 993,4	2 993,4	100,0
Видатки бюджету, млн. грн.	2 156,2	2 839,1	2 839,1	2 839,1	100,0
Прямий борг (без врахування позик, залучених з єдиного казначейського рахунку), тис. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	-

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Вінницькій області, що надаються окремо за кожний квартал 2017 та 2018 років

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (369,8 тис. осіб станом на 01.01.2019 р.) Вінниця належить до середніх міст України. Протягом тривалого часу чисельність наявного населення

¹ за даними Прес-центру ініціативи «Децентралізація»: <https://decentralization.gov.ua/gromada/263>

міста зростала. Третій рік поспіль демографічна ситуація у м. Вінниці характеризується зменшенням чисельності наявного населення переважно за рахунок міграційного відтоку. У 2018 році, на відміну від попередніх періодів, сальдо природного приросту також набуло негативного значення. Зважаючи на структуру економіки Вінниці, ринок праці міста достатньо диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Розвиток ринку праці міста Вінниці впродовж 2018 року характеризувався зростанням середньооблікової чисельності зайнятих, рівень зайнятості населення в місті залишався високим. Слід зауважити, що трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Вінниці протягом 2015-2017 рр. були високими та перевищували аналогічні показники по країні. У 2018 році середньомісячна заробітна плата працівників міста також зростала, але нижчими ніж у попередніх періодах темпами – рівень оплати праці збільшився на 24,7% (на 24,8% у середньому по Україні). Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Вінниці у 2018 році за розрахунками рейтингового агентства² становив 8 269,3 грн., що перевищує середньообласний показник, проте на 6,7% нижче середнього значення по країні (у 2017 році – нижче на 6,6%). Зростання рівня номінальної заробітної плати, а також збільшення чисельності штатних працівників позитивно впливало на динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг якого збільшився на 29,9% до відповідного показника 2017 року. Рівень платіжної дисципліни підприємств міста, як і в попередніх періодах, залишався високим – заборгованість економічно активних підприємств з виплати заробітної плати працівникам відсутня.

Економічний потенціал Вінниці характеризується багатогалузевою промисловістю, розвиненою комунальною та транспортною інфраструктурою. Місто має широкую мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній, або підприємств однієї галузі невисока. Це забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків.

Провідні позиції у наповненні місцевого бюджету шляхом відрахування обов'язкових податків та зборів займають підприємства промисловості (у тому числі комунальної сфери), заклади освіти, установи державного управління та оборони, підприємства торгівельної галузі. Надходження кожного з основних платників у 2018 році не перевищували 3% доходної частини бюджету міста без врахування трансфертів. Найбільшим платником залишалося ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика», платежі якого формували 2% доходної частини бюджету міста (без врахування трансфертів).

У 2019 році зберігаються негативні чинники, що впродовж попередніх років обмежували економічний розвиток та стан фінансового ринку країни, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання та платоспроможність економічних

² у зв'язку із запровадженням нової методології звітування територіальні підрозділи Державної служби статистики надають основні показники статистики праці (середньооблікова чисельність штатних працівників та середньомісячна заробітна плата штатних працівників) окремо за кожний квартал, а розрахунки наростаючим підсумком (за півріччя або рік) не здійснюють

суб'єктів. На подальший розвиток вітчизняної економіки можуть вплинути: сповільнення розвитку світової економіки, на фоні посилення політики протекціонізму з боку США, загроза ескалації бойових дій на сході, міграційні процеси, відсутність переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, обмеження на транзит українських товарів через територію Російської Федерації, а також посилення політичних ризиків під час президентських і напередодні парламентських виборів.

Рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал міста, як і в попередніх періодах, були високі. За результатами 2018 року динаміка більшості показників, що характеризують стан міської економіки та рівень ділової активності, була позитивною, що було забезпечено, в тому числі, завдяки відкриттю нових підприємств та розширенню виробництва й кількості робочих місць на вже існуючих підприємствах. Окремі основні показники, що характеризують стан місцевої економіки (рівень зайнятості, а також обсяги реалізації промислової продукції, зовнішньоторговельного товарообороту, роздрібний товарооборот та обсяг введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1 мешканця) суттєво перевищували відповідні середні показники по країні.

У 2018 році на розвиток промислового комплексу країни позитивно впливали: сприятлива цінова кон'юнктура на ключових світових товарних ринках вітчизняного експорту (зокрема, ринку чорних металів), розширення торговельного співробітництва з країнами ЄС та зростання економік основних торговельних партнерів України. Починаючи з IV кварталу 2018 року темпи зростання промислового виробництва в Україні уповільнились: стримували динаміку розвитку реального сектору зниження світових цін на продукти харчування (передусім, олію та цукор), а також транспортно-логістичні проблеми, в тому числі через ескалацію конфлікту з РФ в Азовському морі. При цьому зберігались негативні фактори, що впливали на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність протягом попередніх чотирьох років: збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, складність отримання кредитних ресурсів. Промисловий комплекс Вінниці (з огляду на його високу диверсифікацію за галузями та підприємствами), на відміну від промисловості в інших регіонах країни, менше залежав від впливу негативних чинників, що обмежують розвиток галузі. Як і в попередніх періодах, вплив негативних економічних чинників в країні на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу Вінниці та, відповідно, обсяги надходжень податків та зборів до бюджету міста був помірним.

Темпи зростання обсягів реалізованої підприємствами м. Вінниці промислової продукції протягом 2014-2017 рр. були високими та суттєво перевищували відповідні темпи зростання по країні в цілому. За підсумками 2018 року промисловими підприємствами міста («основне коло») було реалізовано продукції на суму 31,5 млрд. грн., що на 16,6% більше за аналогічний показник попереднього року в фактичних цінах. Середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на 1 мешканця міста, як і в 2015-2017 рр., перевищував аналогічний показник по країні на 43% за результатами 2018 року (на 42,8% у 2017 році). Як і раніше, провідними галузями промислового комплексу міста залишалися харчова промисловість, виготовлення виробів з деревини та виробництво паперу, хімічна промисловість, машинобудування, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Зміни в структурі промислового комплексу міста у 2018 році

характеризувались зменшенням питомої ваги харчової промисловості (залишається провідною галуззю) та зростанням питомої ваги виготовлення виробів з деревини й виробництва паперу та енергетичного сектору.

Чутливість промислового комплексу м. Вінниці до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є помірною. На відміну від більшості інших вітчизняних міст протягом 2014-2018 рр. зовнішньоторговельний товарооборот у м. Вінниці постійно зростає, що було зумовлено передусім зростанням експорту (в першу чергу за рахунок підприємств харчової промисловості). У 2018 році внаслідок зростання на 29,1% експорту та на 39,8% імпорту, обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Вінниці збільшився на 32,2% та склав понад 1,4 млрд. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця на 56,5% більше середнього показника по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами залишається позитивним.

Залежність міста від іноземного капіталу залишається низькою – з початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 135,9 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця вдвічі менше за середній показник по країні. В зв'язку з девальвацією національної валюти та зменшенням вартості акціонерного капіталу в перерахунку на іноземну валюту у 2014-2015 рр. мало місце скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста. Починаючи з 2016 року темпи зростання обсягів прямих іноземних інвестицій було відновлено. Протягом 2018 року обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста, збільшився на 17,3%. Переважний обсяг інвестицій надійшов з країн ЄС (80,4% загального обсягу акціонерного капіталу).

Інвестиційна активність на території міста Вінниця значною мірою визначається підприємствами промислового комплексу. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом 2018 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування, зросла на 10,5% (без коригування на інфляційну складову) та склала 4 318,5 млн. грн., що в розрахунку на 1 мешканця становить 85,1% середнього показника по країні. Протягом 2018 року в місті реалізовувались інвестиційні проекти провідними підприємствами промислового комплексу, а також було продовжено реалізацію проектів за участю міської влади, в тому числі спільних проектів з міжнародними фінансовими організаціями.

Вінниця залишається одним із лідерів серед вітчизняних міст з точки зору розвитку будівельної галузі та житлового будівництва. Як і в попередніх періодах, динаміка розвитку будівельної галузі в місті протягом минулого року була позитивною. Обсяги виконаних будівельних робіт у 2018 році становили 4 502 млн. грн. (81,2% загальнообласного обсягу), що у фактичних цінах майже вдвічі перевищує аналогічний показник 2017 року. Обсяг прийнятого в експлуатацію житла скоротився до відповідного показника 2017 року, проте в розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, як і в попередніх періодах, цей показник суттєво перевищував відповідні дані по країні в цілому.

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Вінниці, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів на розвиток житлово-комунального господарства та міської інфраструктури, а також приділяє особливу увагу інвестиційним програмам, у тому числі з міжнародними фінансовими організаціями. При цьому обсяги бюджетного фінансування галузей «Житлово-комунальне господарство» та «Будівництво» в м. Вінниці є вищими ніж у більшості інших міст України, співставних за чисельністю населення.

У 2018 році відбувся поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги (послуги з централізованого опалення, водопостачання та водовідведення, а також тарифи на теплову енергію, вироблену на установці з використанням альтернативних джерел палива). Було також затверджено нові побудинкові тарифи для однієї з установ бюджетної сфери та встановлено тарифи на послуги з поводження з ТПВ для різних груп споживачів. Рівень проплати населення за житлово-комунальні послуги був нижчим за 100%. Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця відповідав помірному рівню боргу.

Вінницька міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Вінниці перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом 2018 року міська влада здійснювала приватизацію об'єктів, які належать до комунальної власності територіальної громади та продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Рейтингове агентство вважає, що активний продаж об'єктів права комунальної власності може в подальшому суттєво обмежити як обсяги надходжень до бюджету розвитку (доходи від операцій з капіталом – вичерпний ресурс), так і доходів загального фонду від оренди землі та майна. Надходження від оренди землі та комунального майна, як і раніше, залишаються важливими джерелами надходжень загального фонду. Загалом, за результатами 2018 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів зросла та становила 7,9% (7,1% у 2017 році).

Бюджет міста

Бюджет м. Вінниці – бюджет місцевого самоврядування. Вінниця є містом обласного значення, до 2018 року включно зведений бюджет міста включав бюджет одного рівня – міський. У 2018 році створено Вінницьку об'єднану територіальну громаду, до складу якої крім міста Вінниця увійшло селище міського типу Десна Вінницького району. Починаючи з 2019 року Вінницька об'єднана територіальна громада має власний бюджет. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Вінниця

забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету м. Вінниці формувалися за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Динаміка доходної частини бюджету міста Вінниця протягом 2015-2018 рр. була позитивною, а темпи зростання доходів без урахування трансфертів перевищували відповідні показники в середньому по місцевих бюджетах. Рівень бюджетної забезпеченості покращився у 2015 році, а в 2016-2018 рр. досяг високого рівня: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету у 2018 році становило 117,4% (110,2% у 2017 році та 107,1% у 2016 році).

Протягом усього аналізованого періоду для бюджету міста Вінниця характерним є низький рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, відсутня суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств, а чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету у 2018 році, як і протягом 3-х попередніх періодів, залишався високим, залежність від базової дотації відсутня. Зважаючи на те, що в попередніх бюджетних періодах по місту Вінниця обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб у розрахунку на 1 мешканця перевищував середній показник по країні, з бюджету міста в 2015-2018 рр. перераховувалась реверсна дотація (вилучення).

Бюджет м. Вінниці за результатами виконання в 2018 році, як і в попередньому бюджетному періоді, мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (768,7 млн. грн.), обсяг якого збільшився порівняно з відповідним показником 2017 року на 17,3%. Це було пов'язано з високими темпами зростання податкових надходжень (передусім податку та збору на доходи фізичних осіб та єдиного податку). За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 109,3 млн. грн. Бюджет міста за підсумками 2018 року виконано з профіцитом обсягом 90,7 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 881 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 790,3 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

За результатами 2018 року рівень ліквідності бюджету був помірним за загальним фондом та високим за спеціальним фондом. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом 2018 року до доходної частини бюджету міста надійшло 4 745,2 млн. грн., що на 9,4% більше, ніж обсяг надходжень у 2017 році. Зважаючи на збереження високих темпів зростання міської економіки у 2018 році обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали, а рівень виконання річного плану за доходами як загального, так і спеціального фондів був високим. Уточнений річний план за доходами в цілому було виконано у 2018 році на

105,5%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 102,7%, спеціального фонду – на 138%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Вінниця за результатами 2018 року становив 4 654,6 млн. грн. та збільшився на 3,9% проти відповідного попереднього бюджетного періоду. Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва, транспорту та інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується збереженням високої питомої ваги капітальних видатків – 25% (23,5% у 2017 році). Обсяги капітальних видатків та їх питома вага у структурі видаткової частини перевищували відповідні показники бюджетів інших міст, співставних за чисельністю населення та адміністративно-територіальним значенням.

Бюджет на 2019 рік

Бюджет Вінницької міської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік було затверджено 21.12.2018 р. Доходну частину бюджету Вінницької міської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік затверджено в обсязі 4 780,5 млн. грн., що на 0,7% більше за обсяг доходів бюджету міста Вінниця у 2018 році. Плановий обсяг видатків бюджету Вінницької міської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік встановлено в обсязі 4 859,2 млн. грн. (на 4,4% більше, ніж фактичний обсяг видатків бюджету м. Вінниці у 2018 році).

Основними джерелами доходної частини бюджету Вінницької міської об'єднаної територіальної громади у 2019 році будуть податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. У 2019 році Вінницька міська об'єднана територіальна громада має статус громади-донора та перераховуватиме у поточному році реверсну дотацію до державного бюджету – 125 млн. грн. (на 52,9% більше, ніж було перераховано з бюджету м. Вінниці в 2018 році).

Бюджет Вінницької міської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 825,4 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку), спеціальний фонд бюджету міста затверджено з дефіцитом у сумі 912,1 млн. грн., джерелом покриття якого є кошти, що передаються із загального фонду, а також запозичення до бюджету розвитку (кредити від банківської установи, які планується залучити для проведення робіт по реконструкції (термомодернізації) закладів соціально-культурної сфери).

Боргові зобов'язання міста

Боргова політика Вінницької міської влади визначається потребою у залученні додаткового фінансування для реалізації проектів з відновлення міської інфраструктури та придбання основних засобів підприємствами, що відносяться до сфери комунального транспорту. Вінницька міська рада проводить зважену та ефективну боргову політику. Протягом 2018 року, як і в попередніх періодах, місто зберігало низький рівень консолідованого боргу. Заборгованість за зобов'язаннями по запозиченнях, залучених до бюджету розвитку міста, на сьогодні відсутня. У попередніх періодах зобов'язання за запозиченнями, залученими міською радою, виконувалися відповідно до укладених угод у повному обсязі.

На даний час міська влада проводить роботу щодо залучення позикових коштів для проведення робіт по реконструкції (термомодернізації) закладів соціально-культурної сфери (14-ти комунальних закладів освіти), а також співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями у напрямку реалізації спільних проектів.

Інвестиційна привабливість

Рейтингове агентство визначає рівень інвестиційної привабливості шляхом аналізу складових, що відображають умови, в яких відбувається діяльність інвесторів, а саме: інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику. Місто Вінниця – адміністративний центр Вінницької області, важливий економічний, транспортний, фінансовий та культурний центр на території Центральної України. Високий рівень інвестиційної привабливості м. Вінниці підтримується зручним економіко-географічним положенням, наявністю необхідної інфраструктури для розвитку бізнесу, сприятливим бізнес-середовищем, низьким рівнем політичного ризику та добрим станом місцевих фінансів.

Нижче наведена характеристика основних факторів, які впливають на прийняття інвестиційних рішень та визначають якість середовища, в якому діють суб'єкти інвестування.

Основні фактори, що визначають рівень інвестиційної привабливості м. Вінниці

Місто Вінниця	Рівень оцінки
Географічне розташування	<i>висока привабливість</i>
Природні ресурси, екологічний стан	<i>вища за середню привабливість</i>
Транспортна інфраструктура (доступність до транспортних шляхів, стан транспортної інфраструктури міста)	<i>висока привабливість</i>
Ринок трудових ресурсів (кількість працездатного населення, кадровий потенціал, рівень оплати праці)	<i>високий рівень розвитку</i>
Соціальна та інженерна інфраструктура	<i>високий рівень розвитку</i>
Рівень економічної активності в місті (крупний, середній, малий бізнес, роздрібний товарообіг)	<i>висока привабливість</i>
Активність регіональної влади (сприяння/підтримка інвестиційної діяльності, інформаційна прозорість та відкритість для інвесторів)	<i>найвищий рівень</i>
Економічний ризик	<i>середній рівень ризику</i>
Політичний ризик	<i>низький рівень ризику</i>

Географічне розташування. Місто Вінниця є адміністративним, економічним і культурним центром, а також головним транспортним вузлом Вінницької області. За площею місто є середнім за обсягом у порівнянні з іншими містами обласного значення України (площа об'єднаної Вінницької міської територіальної громади становить 113,8 кв. км). Рейтингове агентство оцінює розташування Вінниці як досить вигідне, оскільки місто наближено до центрів економічної активності: Вінниця розташована в 260 км (автомобільний шлях) від столиці України міста Києва, в 429 км від міста-порту Одеси, в 369 км від Львова. Це сприяє встановленню тісних економічних зв'язків як з сусідами, так і з більш віддаленими торговими партнерами.

Природні ресурси, екологічний стан. Сучасний стан навколишнього природного середовища у м. Вінниці можна охарактеризувати як задовільний. У порівнянні з іншими регіонами України Вінницька область не відзначається високим промисловим потенціалом. Відповідно, місто Вінниця розташовано у регіоні зі значно меншим, ніж у промислових областях, рівнем забруднення атмосферного повітря. Якість води в річках області в цілому також вважається задовільною. Значну частину міста займають сквери та парки, в тому числі: Центральний міський парк Вінниці (площа становить 40 га), Парк Дружби Народів (90 га), Ботанічний сад на території Національного музею-садиби М. І. Пирогова.

Ринок трудових ресурсів. Ринок праці міста достатньо забезпечений висококваліфікованими трудовими ресурсами. Підвищення наукового та кадрового потенціалу забезпечується широкою мережею вищих та середньо-спеціальних освітніх закладів, які здійснюють підготовку фахівців різних професій. Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників у загальній кількості населення суттєво перевищує загальнодержавний показник, при цьому рівень заробітної плати є дещо нижчим за середні показники по країні, хоча різниця між рівнями оплати праці в місті та в середньому по країні щороку скорочується. Наявність у місті закладів освіти, охорони здоров'я та культури, торговельної інфраструктури, мережі фінансових установ сприяє механічному приросту населення працездатного віку. Значна частина мешканців є досить мобільною та зайнята у малому та середньому бізнесі.

Транспортна інфраструктура. Вінниця розташована на перетині важливих транспортних коридорів та має зручні транспортні мережі. Транспортна інфраструктура Вінниці досить розвинута, зокрема, на території міста діють залізничний вокзал, автовокзали, потужна система громадського транспорту. Через Вінницю проходить одна з електрифікованих магістральних колій Жмеринської дирекції перевезень Південно-Західної залізниці, а також транспортні автошляхи національного та регіонального значення. Послуги авіаперевезень забезпечує КП «Аеропорт Вінниця».

Соціальна та інженерна інфраструктура. Місто має необхідну інфраструктуру для функціонування підприємств різних видів економічної діяльності. Розгалужене житлово-комунальне господарство забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. У місті функціонує розвинута система громадського транспорту. Стан окремих об'єктів міської інфраструктури, що відносяться до сфери житлово-комунального господарства та комунального транспорту, потребує оновлення. У свою чергу міська влада щорічно виділяє кошти на відновлення міської інфраструктури за рахунок місцевого бюджету та має успішний досвід реалізації інвестиційних проектів у цій сфері, в тому числі проектів, спільних з міжнародними фінансовими організаціями. Рівень розвитку соціальної інфраструктури в місті достатній: на території міста діє широка мережа установ сфери освіти, охорони здоров'я, підприємств роздрібної торгівлі та сфери побуту.

Рівень економічної активності у місті. Місто характеризується багатогалузевою спеціалізацією господарського комплексу. На території міста функціонує розгалужена мережа установ фінансової сфери, у тому числі банків та їх філій, фінансових та страхових компаній, інших компаній, які здійснюють свою діяльність у сфері надання фінансових послуг та грошового посередництва, що покращує умови функціонування існуючих підприємств та започаткування нового бізнесу. В місті продовжує активно розвиватися сфера роздрібної торгівлі, громадського харчування та побутових послуг, наявна стійка тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту. Місто характеризується динамічним розвитком малого та середнього бізнесу, постійним розширенням сфер діяльності суб'єктів підприємництва.

Активність міської влади та підтримка інвестиційних проектів. Рейтингове агентство вважає, що ступінь інформаційної прозорості діяльності міської влади знаходиться на високому рівні, наявні прозорі адміністративні процедури. Бізнес-середовище є сприятливим, міська влада забезпечує необхідну підтримку розвитку підприємництва. Міська влада проводить активну роботу по залученню як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій з метою поліпшення інфраструктури міста. Вінницька міська рада, як і раніше, проводить політику прозорості діяльності міської влади. Офіційний сайт міської ради, який регулярно надає інформацію про події місцевого значення та розвиток міста, постійно удосконалюється.

Економічні ризики. Місто не характеризується підвищеною уразливістю до економічних потрясінь через диверсифікацію економіки міста у порівнянні з іншими містами обласного значення, чутливість до зміни макроекономічних показників у країні знаходиться на помірному рівні. В місті відсутні специфічні ризики.

Політичні ризики. Рейтингове агентство вважає, що на сьогодні політичний клімат у місті є сприятливим для інвесторів.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Вінниці підтверджено на рівні uaA+, прогноз «стабільний». Рівень інвестиційної привабливості м. Вінниці визначено на рівні uaINV4+ (високий рівень).

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники м. Вінниці у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2014	2015	2016	2017	2018
Податкові надходження	554 538,6	846 105,1	1 345 497,5	1 860 218,8	2 336 977,5
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	208 184,2	102 413,0	179 502,9	269 821,3	278 996,2
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	988 211,5	1 231 285,4	1 392 892,9	2 068 233,2	1 750 615,4
Операційні надходження всього	1 750 934,3	2 179 803,5	2 917 893,4	4 198 273,3	4 366 589,1
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	766 601,3	927 645,0	1 110 362,8	1 581 833,1	1 784 418,5
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	686 384,5	879 865,8	1 124 529,9	1 842 900,0	1 704 225,0
Операційні видатки всього	1 452 985,8	1 807 510,8	2 234 892,7	3 424 733,1	3 488 643,5
Операційний баланс	297 948,5	372 292,7	683 000,7	773 540,2	877 945,6
Фінансовий дохід	66,6	1 910,3	34 678,5	39 467,0	24 678,2
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	6 575,4	6 409,2	5 646,0	4 877,6	4 112,9
Фінансовий баланс	-6 508,9	-4 499,0	29 032,5	34 589,4	20 565,3
Поточний баланс	291 439,6	367 793,7	712 033,2	808 129,6	898 510,9
Капітальні надходження	27 420,8	67 403,2	39 833,4	50 107,7	71 863,0
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	14 631,6	0,0	952,0	48 884,1	282 092,1
Капітальні надходження всього	42 052,4	67 403,2	40 785,4	98 991,8	353 955,1
Придбання основного капіталу	267 836,4	211 694,9	366 592,0	677 041,7	801 807,7
Капітальні трансферти	73 556,8	130 632,7	231 965,1	374 221,0	360 071,3
Капітальні видатки всього	341 393,2	342 327,6	598 557,1	1 051 262,7	1 161 879,0
Капітальний баланс	-299 340,8	-274 924,3	-557 771,8	-952 270,9	-807 923,9
Баланс після капітальних видатків	-7 901,2	92 869,4	154 261,4	-144 141,3	90 587,0
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	71,7	18,5	-71,4	125,8	-78,4
Профіцит/дефіцит	-7 972,9	92 850,8	154 332,8	-144 267,1	90 665,4
Фінансування	7 972,9	-92 850,8	-154 332,8	144 267,1	-90 665,4
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Вінницької міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Вінниці, тис. грн.

Показник	2014	2015	2016	2017	2018
Профіцит/дефіцит	-7 972,9	92 850,8	154 332,8	-144 267,1	90 665,4
Фінансування	7 972,9	-92 850,8	-154 332,8	144 267,1	-90 665,4
Зміни залишків	36 063,1	-92 882,8	-154 576,5	144 411,3	-89 639,9
залишок на початок року	100 701,9	64 638,8	157 521,6	312 098,1	167 686,8
залишок на кінець року	64 638,8	157 521,6	312 098,1	167 686,8	257 326,7
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	-12 253,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	456 339,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-468 593,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	90 224,0	685 947,8	1 099 070,3	1 253 800,1
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	-90 224,0	-685 947,8	-1 099 070,3	-1 253 800,1
Фінансування за борговими операціями	-15 375,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	-15 375,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-461,3	32,0	243,7	-144,1	-1 025,5
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Вінницької міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету міста Вінниця, тис. грн.

Показник	2015 (виконано)	2016 (виконано)	2017 (виконано)	2018 (план)	2018 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	846 105,1	1 345 497,5	1 860 218,8	2 223 027,6	2 336 977,5	105,1	125,6
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	37,6	44,9	42,9	49,4	49,2	99,6	114,8
Податок з доходів фізичних осіб	493 573,1	769 532,4	1 104 598,7	1 345 740,5	1 434 677,8	106,6	129,9
Податок на прибуток підприємств	589,4	1 305,9	878,5	1 163,0	1 173,1	100,9	133,5
Податки на власність	0,0	16,1	7,8	0,0	0,0	-	0,0
Збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів (без плати за землю до 01.01.2015 р.)	0,0	93,3	212,8	289,0	290,7	100,6	136,6
Акцизний податок	93 305,2	156 138,8	188 878,3	206 189,4	212 311,6	103,0	112,4
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	6 891,6	14 174,9	36 547,7	48 520,0	50 162,0	103,4	137,3
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	101 472,0	165 233,4	209 270,5	233 024,7	242 902,5	104,2	116,1
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	5 081,5	2 859,6	3 921,2	3 810,6	3 870,6	101,6	98,7
Єдиний податок	144 860,0	234 885,9	314 634,1	383 052,0	390 312,9	101,9	124,1
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	-351,8	-13,7	198,2	322,5	340,8	105,7	171,9
Інші податки та збори	684,1	1 271,0	1 070,9	916,0	935,5	102,1	87,4
Неподаткові надходження	94 595,7	204 997,6	299 476,3	159 680,9	295 904,2	185,3	98,8
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	4,2	6,8	6,9	3,6	6,2	175,6	90,3
Власні надходження бюджетних установ та організацій	56 938,1	122 855,8	203 817,9	67 175,3	200 980,3	299,2	98,6
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	1 829,7	34 577,9	39 362,3	23 690,0	24 548,6	103,6	62,4
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	0,0	3,2	150,2	183,5	184,2	100,4	122,6
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	4 733,2	5 048,0	5 579,3	10 481,0	10 578,4	100,9	189,6
Державне мито	8 671,4	6 869,6	566,6	755,6	775,9	102,7	136,9
Плата за надання адміністративних послуг	15 102,9	21 753,4	33 904,9	37 757,0	38 605,2	102,2	113,9
Інші надходження	7 320,4	13 889,7	16 095,0	19 638,5	20 231,5	103,0	125,7
Доходи від операцій з капіталом	67 403,2	39 833,4	50 107,7	68 561,4	71 863,0	104,8	143,4
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	3,0	1,3	1,2	1,5	1,5	99,3	131,1
Кошти від продажу основного капіталу	2 945,2	2 377,2	7 491,4	5 561,4	5 563,8	100,0	74,3
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	64 458,1	37 456,2	42 616,3	63 000,0	66 299,3	105,2	155,6
Цільові фонди	9 727,6	9 183,8	9 812,0	7 437,7	7 770,3	104,5	79,2
<i>питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	99,0	72,4
Разом доходів	1 017 831,6	1 599 512,4	2 219 614,7	2 458 707,7	2 712 515,0	110,3	122,2
Трансферти з державного та місцевих бюджетів	1 231 285,4	1 393 844,9	2 117 117,3	2 038 810,9	2 032 707,5	99,7	96,0
<i>питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	54,7	46,6	48,8	45,3	42,8	94,5	87,7
ВСЬОГО	2 249 117,0	2 993 357,3	4 336 732,0	4 497 518,5	4 745 222,5	105,5	109,4

Джерело: Вінницька міська рада

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Вінниця, тис. грн.

Показник	2015 (виконано)	2016 (виконано)	2017 (виконано)	2018 (план)	2018 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	78 184,4	92 760,0	153 158,6	216 013,7	249 263,5	115,4	162,7
Освіта	478 613,8	670 167,1	974 531,0	1 125 462,5	1 173 287,2	104,2	120,4
Охорона здоров'я	280 046,3	310 898,6	468 162,7	440 144,5	486 307,2	110,5	103,9
Соціальний захист і соціальна допомога	625 159,0	877 914,4	1 467 177,1	1 083 360,7	1 081 745,9	99,9	73,7
Культура і мистецтво	51 793,3	58 792,6	82 656,0	44 004,0	44 320,5	100,7	53,6
Фізична культура і спорт	20 428,0	30 267,3	37 611,4	46 745,9	47 460,1	101,5	126,2
Житлово-комунальне господарство	226 681,6	245 195,0	475 384,0	473 698,6	473 698,6	100,0	99,6
Економічна діяльність, в т.ч.	X	X	X	1 037 397,7	950 544,7	91,6	-
Землеустрій	103,2	77,0	181,1	240,1	56,6	23,6	31,2
Будівництво та регіональний розвиток	93 945,3	144 726,5	235 107,5	491 193,8	409 588,0	83,4	174,2
Транспорт	88 171,6	81 933,5	156 234,4	264 868,0	264 867,9	100,0	169,5
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	135 452,9	231 658,9	292 107,4	281 095,8	276 032,1	98,2	94,5
Цільові фонди	10 867,5	7 529,0	7 871,1	X	X	-	-
Інша діяльність, в т.ч.	X	X	X	47 479,0	46 029,7	96,9	-
Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	2 138,3	2 570,1	2 677,9	2 713,3	2 713,3	100,0	101,3
Громадський порядок та безпека	0,0	0,0	0,0	21 364,4	21 364,3	100,00	-
Охорона навколишнього природного середовища	0,0	0,0	0,0	5 293,9	3 844,7	72,6	-
Засоби масової інформації	8 570,7	9 694,7	13 267,8	18 107,4	18 107,4	100,0	136,5
Обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Видатки, не віднесені до основних груп	22 195,9	18 806,7	37 619,8	X	X	-	-
Разом видатків	2 122 351,7	2 782 991,4	4 403 747,7	4 514 306,5	4 552 657,3	100,8	103,4
Трансферти іншим бюджетам	33 895,9	56 104,4	77 125,6	101 978,2	101 978,2	100,0	132,2
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	24 157,5	40 481,3	46 905,0	81 759,3	81 759,3	100,0	174,3
Всього видатків	2 156 247,6	2 839 095,8	4 480 873,3	4 616 284,7	4 654 635,5	100,8	103,9
Виконання територіальною громадою міста гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	101,4	0,0	174,0	39,2	0,0	0,0	0,0
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-82,8	-71,4	-48,2	-38,2	-78,4	205,0	162,7
Всього видатків	2 156 266,2	2 839 024,4	4 480 999,2	4 616 285,7	4 654 557,1	100,8	103,9

Джерело: Вінницька міська рада